

27

L'ESCARABAT DE KHALILI

Teresa Broseta

Il·lustracions de Paco Giménez

TÀNDEM

l'avió comença a rodar suaument per la pista i Badru m'agafa la mà amb tanta força que arriba a fer-me mal. Però no em queixe, perquè el pobre té una por que no pot més, i li dedique el somriure més tranquil·litzador que puc. L'entenc perfectament, perquè jo també vaig passar per la primera vegada. Sobretot quan l'avió s'enlairà de sobte, amb un brogit ensordidor, i em vaig trobar per un moment esclafada contra el seient i sense alé. El pare m'estrenyí la mà per tal de tranquil·litzar-me, però jo em vaig soltar de seguida i de males maneres. Estava tan enfadada que no volia ni mirar-lo a la cara! Ell només sospirà. En realitat, feia mesos que el pobre sospirava sense parar...

Badru, per contra, no em deixa la mà per res del món, i tanca els ulls en un intent de relaxar-se que no acaba d'eixir-li bé. Quan ja fa uns minuts que volem en línia recta, com que no nota cap moviment, finalment

obri els ulls i em deixa lliure la mà. Mentre me l'eixugue dissimuladament en els pantalons, perquè me l'ha xopada de suor, Badru assenyala el sol que brilla en un cel blavíssim i somriu d'orella a orella. Qui havia de dir-li que mai es trobaria tan a prop del sol... Més content que un gínjol, esclafa el nas contra la finestreta amb els ulls ben oberts, decidit a no perdre's res.

El mire i no puc evitar riure. Quina diferència amb el meu primer viatge en avió! Aquell també era un dia d'estiu radiant, a les acaballes de juliol, amb un cel tan blau que feia mal als ulls i un sol que semblava de foc. Un sol que em feia una mica de por, la veritat... Que no ens torraríem allà dalt, com les xulles a la brasa? El pare s'hauria burlat de les meues cabòries i m'hauria llevat la por en un tres i no res, però estava tan enfadada amb ell que no li vaig voler dir cap paraula. Una vegada dalt de l'avió, m'ajudà a cordar-me el cinturó i em preguntà cinquanta mil vegades si estava nerviosa, si tenia por, si estava marejada, si tenia fam, si... Com que jo només feia que no amb el cap, sense piular, acabà callant i sospirant, que era el que millor li eixia d'un temps ençà. Quan se'ns acostà una hostessa, fent mans i mànigues per ser amable, vaig rebutjar la capsa de pintures i el quadern, els auriculars per a sentir la pel·lícula i no sé quantes coses més, fins que la dona, ja una mica farta, m'oferí amb desgana un suc de taronja. Estava enfadada amb la humanitat sencera, però caram!, un suc de taronja sempre és un suc de taronja...

Mentre me'l bevia a glopets minúsculs, perquè em durara més, no podia apartar els ulls de la finestreta. Al capdavall, era el meu primer viatge en avió! S'hi veia només el blau de la mar i el blau del cel i, de tant en tant, només de tant en tant, travessàvem la pinzellada blanca d'un núvol que semblava de cotóenpèl. El pare em parlà tres o quatre vegades, i jo el vaig ignorar tres o quatre vegades més. Encara ara no sé d'on va traure tanta paciència, el pobre! Tot i que normalment no sap parar quiet, aquella vegada no es posà a llegir, ni a veure la pel·lícula, ni a fer absolutament res. Només s'estava al meu costat, sospirant de tant en tant com una màquina asmàtica. Jo, al cap d'una estona, estava molt avorrida. Ja no li trobava la gràcia, a tant de blau, i els núvols havien deixat de semblar-me de cotóenpèl, de nata, o de qualsevol altra cosa agradable. Si l'hostessa haguera tornat, probablement li hauria acceptat la capsa de pintures, però la dona es mantingué, a posta, ben lluny de nosaltres. Ja n'havia tingut prou, de xiquetes antipàtiques!

L'única cosa que es podia fer allà dalt era pensar, però els meus pensaments no s'adeien gens amb aquell sol d'estiu, ni amb el blau intens de la mar, ni amb la dolçor espurnejant del suc de taronja. Eren pensaments tristos com l'hivern, grisos com un dia de pluja, insípidos com un got de llet sense sucre. Pensaments que em feien vindre ganes de plorar. Com que no em donava la gana plorar davant de tanta gent, vaig concentrar-me a mirar fixament el seient del davant, tot comptant una vegada i una altra les

floretes de l'estampat com qui conta ovelles per a combatre l'insomni. I és clar, amb tant de compte, vaig acabar tancant els ulls i fent una becadeta, recolzant el cap en el muscle de mon pare. Sí, estava molt enfadada amb ell, però malgrat tot, el seu muscle és el lloc més agradable del món per a fer una becadeta...

Em despertà la seua mà, que m'acariciava suaument els cabells. Mig endormiscada, se m'oblidà per un moment que estava enfadada i em vaig arrupir encara una miqueta més contra el seu muscle. Aleshores em xiuxiuejà a l'orella:

—Desperta, Núria! Arribem al Caire!

Vaig obrir els ulls en un rellamp. També en un rellamp vaig recordar que estava molt i molt enfadada amb ell, i em vaig fer enrere bruscament. Em vaig penedir de seguida. Al cap i a la fi, era el meu primer viatge en avió i estava a punt de posar els peus per primera vegada a l'Àfrica, un continent misteriós i ple de meravelles per descobrir. Àfrica, Egipte, el Caire... Després de tants llibres que m'havia llegit el pare, després de tantes pel·lícules i de tants documentals que havíem vist plegats, asseguts al menjador a mitja llum, després de tantes aventures que havíem somiat... De cap manera no podia quedar-me congelada en el meu mal humor i en les meues cabòries, fent cara de pomes agres i fingint que no m'importava res del món! Em vaig girar cap al pare, li vaig regalar un somriure per primera vegada en molts dies i, amb la veu trencada de l'emoció, només vaig poder quequejar:

—À-Àfrica, pa-pare!

Mon pare es prengué la meua reacció com si li haguera tocat la grossa de Nadal. Féu un somriure tan ampli que les ulleres estigueren a punt de caure-li del nas, i se li esborraren de la cara les arrugues de cansament i els plecs de tristor com si li l'hagueren rentada amb una esponja perfumada. Mentre l'avió aterrava amb suavitat, i m'omplia la panxa de papallones, li vaig agafar la mà com sempre que alguna cosa em fa una mica de por. Ja en tindriem, de temps, per a parlar del meu disgust, quan ens instal·làrem definitivament al Caire...

Definitivament! La paraula em feia cosquerelles a la gola, i m'aiguàlia els ulls, i em feia pressió a les costelles, com si m'haguera posat uns pantalons d'una talla que ja no era la meua. Els motors deixaren de bramar molt a poc a poc, l'avió s'aturà al bell mig de la pista d'aterratge i el pilot s'acomiadà de nosaltres en quatre o cinc idiomes diferents. De sobte, l'interior de l'avió em recordà el pati de l'escola, tan lluny, allà al poble. Tota aquella gent tan gran i tan educada començà, tot d'una, a parlar cridant i a fer un soroll del dimoni en descordar-se els cinturons de seguretat, i a buscar tots alhora el seu equipatge de mà, i a voler ser els primers a alçar-se i arribar a la porta. Com si el viatge haguera estat un malson del qual tots tenien pressa de despertar, com si tingueren por que els deixaren tancats allà dins eternament, entre el blau del cel i el blau de la mar, travessant només de tant en tant la pinzellada blanca d'un núvol de coto-en-pel...

Mon pare em protegí amb el cos d'aquell desori, i esperàrem agafant-nos la mà fins que l'ambient s'aclarí una mica. Fórem quasi els últims a eixir de l'avió i, per compensar la meua antipatia d'abans, vaig dedicar el meu millor somriure a l'hostessa, que estava palplantada al costat de la porta com una nina de plàstic. Pobreta meua, i quines ganes devia tindre de perdre'ns a tots de vista...

En posar els peus a l'escala metàl·lica de l'avió, el sol em ferí els ulls i una bafarada d'aire calent em donà la benvinguda. No recorde ben bé com vaig baixar l'escala, ni per quin camí arribàrem al control de passaports, ni de quina manera isquérem, finalment, de l'aeroport. No podia fer cap altra cosa que mirar al meu voltant, al·lucinada, i agafar amb força la mà del pare per a no perdre'm. Hi havia tantes coses que mirar que no hauria tingut prou ni amb tot el temps del món...

Per sort, el pare ho va fer tot per mi. Arrossegà bosses i maletes, tragué els passaports de la motxilla i parlà amb tothom amb una barreja molt personal d'anglés i àrab, ben amanida amb accent valencià. Sempre agafada de la seua mà, em vaig trobar de sobte pujant al taxi més atrotinat que havia vist en la vida. Al poble no en tenim cap, de taxi, però els de València m'havien semblat sempre molt moderns i molt nets, i quasi tots tenien aire condicionat. Aquell, per contra, no havia vist l'aigua ni el sabó des que va eixir de la fàbrica. Un parell de segles abans, pel que semblava! Els seients estaven plens de forats, no hi havia cap

senyal de cinturons de seguretat i feia una olor de cuina inexplicable. Vaig prémer una mica més fort la mà del pare, que em féu un somriure tranquil·litzador i em xiuxiuejà:

—Molt bé, no patisques...

Em vaig fer a la idea de pujar-hi. Si a ell li semblava bé... El taxista, un xicot prim de somriure ampli, parlotejà una estona amb el pare abans d'engegar el motor. Jo no sabia de què parlaven, però el pare m'explicà després que a Egipte, i a molts altres llocs del món, s'ha de pactar el preu de cada viatge amb el taxista. Ves per on! El xicot engegà alhora el motor i la ràdio, i ens envoltà una música alegre que se'm quedà immediatament enganxada al cervell. Han passat vora dos anys i encara la recorde com si la sentira ara mateix... La música, vull dir, perquè de la lletra no en vaig entendre ni pruna! Deia una cosa així com "*Ela-halili-El-là, Ela-halili-El-là*"... Sense adonar-me'n, vaig començar a cantussejar entre dents, mentre feia glopets d'aigua d'una botella que ja no era gens fresca i mirava per la finestra aquella ciutat desconeguda. Al taxista, ves per on, li vaig fer molta gràcia i s'arrancà a fer un acompanyament de percussió pegant manotades al volant. El pare rigué, content, i vaig adonar-me que feia molts mesos que no l'havia sentit riure així.

En realitat, quasi no reia des que va faltar la mare, ja feia quasi tres anys... Jo pense en ella tots els dies, però ho faig de nit, quan estic sola al llit i, aleshores, puc tapar-me el cap amb el cobertor i no m'importa que em caiguen llàgrimes com cigrons, perquè

no em veu ningú. M'esforce a recordar-la com era abans de la malaltia, un terratrémol que es menjava el món, perquè no vull pensar en la seua pal·lidesa dels darrers mesos, en la seua falta de forces, en l'esforç que li costava regalar-me un somriure tremolós i minúscul. I encara menys en aquell matí de gener tan gelat i tan gris com els nostres cors, camí del cementeri... D'aquells mesos ho recorde tot fil per randa: els viatges constants a València, els taxis blancs, l'olor que eixia per les portes de l'hospital on no em deixaven entrar a visitar-la i ella havia d'abocar-se a la finestra per a poder veure'm allà baix i llançar-me besos amb la punta dels dits... I el calaix ple de medecines que no aconseguiren posar-la bona, i les paraules dolces amb què tractava de consolar-me, i el plec de tristors que s'instal·là entre les celles del pare i que no semblava voler anar-se'n mai. Ho recorde tot, sí, però no m'agrada gens ni miqueta recordar-ho.

Aquell dia, en aquell taxi atrotinat que ens endinsava cada vegada més pels carrers d'una ciutat que semblava un formiguer, mon pare tornà a riure com abans, i la seua rialla va aconseguir que, durant uns instants, m'oblidara de totes les coses que em posaven trista.

El taxi creuà una avinguda enorme, atapeïda de cotxes i amb quatre o cinc carrils en cada direcció, i el pare quasi cridà:

—L'avinguda de les Piràmides, Núria!

Vaig saltar amb tant d'entusiasme que em va faltar ben poc per a fer un altre bony al sostre del taxi. Aquell era el carrer del

qual m'havia parlat el pare tantes vegades, l'avinguda que portava, tot recte i sense parar, al peu de les piràmides. Després d'haver esperat anys i panys, ara no podia esperar ni cinc minuts més. Volia veure-les ja mateix, ja, ja, ja, i em vaig posar tan cabuda que el pare tornà a riure.

—Em faràs ballar, xiqueta!

Sempre es fa el dur, però, quan diu que el faré ballar, és que ja el tinc a la butxaca... Tornà a parlotejar amb el taxista, ara cridant perquè el volum de la ràdio era ensordidor, i em calmà la impaciència amb unes poques paraules.

—Li he demanat que ens porte fins al final de l'avinguda per fer una ullada a les piràmides. Hui només una ullada, filla! Ja les visitarem com cal...

Em vaig penjar del seu coll com feia mesos que no ho havia fet i el vaig omplir de tots els besos que li havia negat darrerament. Sí, sí, si hi feia una ullada podria esperar una mica més!

Ja més tranquil·la, ara que havia aconseguit el que volia, vaig concentrar-me durant un instant en el trànsit que ens envoltava. Mare meua, i quin desgavell! L'avinguda tenia quatre o cinc carrils en cada direcció, tots atapeïts de cotxes que no semblaven seguir cap de les normes que m'havien ensenyat als cursets d'educació viària de l'escola. No sé si és que els cotxes no en tenien, d'intermitents, o és que, senzillament, no els feien servir perquè no els donava la gana. Cadascú anava a la seua, canviava de carril quan li venia de gust, accelerava i frenava sense trellat,

i tots feien sonar contínuament el clàxon amb tocs curts i penetrants. Jo no estava, aleshores, molt avesada al trànsit, perquè el meu és un poble tranquil, però als carrers de València m'havia adonat que els conductors tocaven el clàxon quan s'enfadaven. Cosa que passava, pel cap alt, cada cinc minuts! Al·lucinada, vaig girar-me una altra vegada al pare:

—Per què estan tots enfadats?

—Enfadats? No, dona, no! Toquen el clàxon cada vegada que canvien de carril, o cada vegada que...

—Pare!! —vaig tallar-lo, espantada. No podia parlar, només assenyalar amb un dit tremolós una dona que havia aparegut de sobte enmig del trànsit i que intentava creuar aquell maremàgnum de cotxes amb una criatura de bolquers al braç. Jo volia veure les piràmides, no un accident mortal precisament davant dels meus ulls...

—Ai, Núria! —el pare rigué i m'acaricià el cap amb tendresa—. Hauràs d'avesar-te a moltes coses...

—Avesar-me? —vaig saltar, amb els ulls mig tancats per no veure morir aquella dona i la seua criatura—. Als accidents salvatges?

El pare, sense perdre el somriure, féu amb el braç un gest que abraçava tota l'avinguda i tot aquell desgavell de trànsit.

—Quins accidents, perla? Mira amb atenció...

Tranquil·litzada pel seu to, vaig obrir una altra vegada els ulls i vaig quedar bocabadada. La dona caminava entre els cotxes

amb tota calma, sense apressar el pas, com una deessa capaç de domesticar la fúria del trànsit amb la seua sola presència. I els cotxes s'aturaven en sec a deu centímetres del seu cos per deixar-la passar, i reprenien després la marxa a tota velocitat i sense deixar de tocar el clàxon. Quan la dona arribà sana i estàlvia a la mitjana entre els dos sentits de l'avinguda, vaig cridar:

—Miracle!

El pare tornà a riure i jo vaig pensar que tot pagava la pena per sentir-lo riure així, com abans, quan encara era la mare. Fins i tot deixar el poble, fins i tot anar a viure a una ciutat desconeguda, a un altre país, a un altre continent.

—Així és com es fan les coses al Caire, filla... No trobes res d'estrany a l'avinguda?

Vaig mirar a dreta i a esquerra, al davant i al darrere. Cotxes i més cotxes, cadascun més atrotinat que l'altre, cartells que no podia llegir, senyals de trànsit incomprensibles... De sobte, m'adoní del que volia dir el pare:

—No hi ha semàfors! Com és possible? Ni un, ni mig, ni cap!

—Això és! —tornà a riure el pare.

—I com s'ho fan? Ah, ja ho sé! Amb passos subterranis...

Els passos subterranis els havia conegut també a València, perquè al poble no en tenim cap, ni falta que ens fan. Eren túnels foscos i bruts que pudien a pixum i a humitat, i que et feien creuar davall terra perquè els cotxes no hagueren d'aturar-

se mai. No m'agradaren gens ni miqueta, la veritat! Volia dir que el Caire n'era ple?

—No, senyora! Ni semàfors, ni passos subterranis...

—No pot ser! I com creua la gent?

—Ja ho has vist. Com la dona amb el bebé.

Vaig riure, incrèdula, pensant que em prenia el pèl. Però vaig mirar una altra vegada a dreta i a esquerra, al davant i al darrere, i vaig veure molta gent jugant-se la vida com havia fet aquella dona. Gent jove que caminava a passos llargs, gent gran que creuava a pas de formiga, famílies senceres, xics i xiques més menuts que jo que anaven a soles pel mig d'aquell trànsit embogit... I tots semblaven tindre els mateixos poders que la dona amb el bebé, perquè els cotxes s'aturaven obedientment a pocs centímetres dels seus cossos, els deixaven passar i prosseguien després la seua alegre marxa a colps de clàxon.

—No estan bé del cap o què? Hi deu haver morts i ferits cada dia!

—Això em pensava jo també al principi —confessà el pare—. Però el cas és que no passa absolutament res. Sembla mentida, però és la pura veritat!

Vaig sacsejar el cap, poc convençuda.

—No pot ser...

—Ja ho veuràs, Núria! Per més que et sembla impossible, tots els cotxes paren...

—Sí, com a València!

Vam riure els dos. A València, els cotxes havien estat a punt d'atropellar-nos més de quatre vegades enmig d'un pas de vianants perfectament pintat al terra, i els que s'aturaven ho feien sempre amb mala voluntat i amb més mala cara. Vaig mirar una altra vegada al meu voltant. Un altre misteri! Cap mala cara al volant, ni un gest de ràbia cap al vianant que creuava al seu pas i per on li venia de gust...

—Ací paren, filla, creu-me! —el pare tornà a acariciar-me el cap—. L'únic secret és no córrer, saps? Has de creuar a pas normal perquè et puguen veure bé. Les primeres vegades fa por, però t'hi avesaràs de seguida...

—M'hi avesaré? —vaig cridar, espantada—. Vols dir que jo també hauré de creuar així?

Les rialles del pare feien tremolar el taxi sencer.

—Si fores filla del rei, et posarien semàfors per a tu a soles! Però, com que només ets filla meua, hauràs de fer com fan... Tranquil·la, que jo t'ensenyaré!

Quan estava a punt de protestar una altra vegada, a recordar-li que estava molt i molt enfadada amb això de viure al Caire, a cridar als quatre vents que no pensava de cap manera, de cap manera!, creuar un carrer que no tinguera el semàfor corresponent, el xofer, però, començà a parlar cridant i a alçar les mans del volant per a assenyalar alguna cosa. Només faltava això, que deixara anar el volant!

—Les piràmides, Núria!

En sentir les paraules màgiques, totes les protestes se me n'anaren del cap. Estirant el coll vaig arribar a veure la punta de les tres piràmides, una mica estranyes entre aquell caos de trànsit i de gent. Kheops, Kefren i Micerí estaven, finalment, davant dels meus ulls, els seus pics retallant-se contra el cel d'un blau elèctric, el sol pintant de daurat la pedra. Mentre el taxi feia mitja volta i tornava per on havíem vingut, vaig preguntar, sense llevar encara els ulls del cim de les piràmides:

—Però no estaven al desert?

—Hi estaven i hi estan, però la ciutat ha crescut molt des dels dies dels faraons... Les cases arriben ara a la vora mateixa del desert i allà, una mica més endavant, hi ha les piràmides i l'esfinx. No és cert que no t'ho pensaves, que eren tan fàcils de veure?

—Ni de bon tros! És al·lucinant! —quasi penjant-me del seu coll vaig començar a demanar, tota melosa—: Hi vindrem demà, papà? Encara que només siga una visita ràpida, i després ja, un altre dia...

—Espera un moment, que corres massa!

Mon pare tornà a parlar amb el taxista cridant i, quan semblava que finalment havien aconseguit posar-se d'acord, es girà cap a mi per explicar-me les coses amb molta paciència. La paciència és una cosa que no se li acaba mai, a mon pare. A mi m'al·lucina que en tinga tanta, potser perquè jo no en tinc ni cent grams. Es veu que, pel que fa a això, he eixit a la mare, que arribava al punt d'ebullició en un tres i no res.